

**Memòria d'actuacions
Servei de Biblioteques,
Publicacions i Arxius de la
UPC**

2024

SUMARI

SUMARI.....	1
PRESENTACIÓ.....	4
ACTUACIONS DESTACADES 2024.....	5
1. LA BIBLIOTECA I LA DOCÈNCIA.....	6
1.1. APRÈN.....	6
1.2. PUNT ATENEA BIBLIOTEQUES-ICE.....	6
→ OPEN EDUCATION WEEK (4-8 MARÇ 2024).....	7
2. LA BIBLIOTECA I L'ESTUDIANTAT.....	8
2.1. SESSIONS DE FORMACIÓ.....	8
2.2. LA TEVA BIBLIOTECA A L'APP UPC.....	9
2.3. BIBLOGUIES.....	9
3. LA BIBLIOTECA I LA RECERCA.....	10
3.1. FUTUR.....	10
3.2. SUPORT A L'AVUACIÓ I L'ACREDITACIÓ.....	10
3.3. CIÈNCIA OBERTA.....	11
→ FULL DE RUTA 2025 DE LA CIÈNCIA OBERTA DE LA UPC.....	11
→ V JORNADA DE CIÈNCIA OBERTA A LA UPC.....	12
→ ACORDS TRANSFORMATIUS (APC).....	12
3.4. SUPORT ALS PROJECTES DE RECERCA.....	13
3.5. DADES DE RECERCA.....	13
3.6. ESTUDIS BIBLIOMÈTRICS ELABORATS PER LES BIBLIOTEQUES.....	14
→ OBSERVATORI DE LA RECERCA DE LA CATALUNYA CENTRAL.....	15
3.7. FORMACIÓ PER A INVESTIGADORS I PDI.....	15
3.8. RESEARCH CAFÉ.....	16
3.9. SERVEI DE SUPORT A LA CERCA D'INFORMACIÓ SOBRE PATENTS.....	16

4.	LA PRODUCCIÓ ACADÈMICA I CIENTÍFICA	17
4.1.	UPCOMMONS	17
4.2.	SUPORT A L'ACCÉS OBERT DE LA INFORMACIÓ CIENTÍFICA	18
→	OBSERVATORI DE L'ACCÉS OBERT	18
→	OPEN ACCESS WEEK (21-27 OCTUBRE 2024).....	19
5.	L'EDICIÓ I LA PUBLICACIÓ ACADÈMICA DE LA UPC	20
5.1.	L'EDICIÓ DE LLIBRES	20
5.2.	SUPORT A L'EDICIÓ DE REVISTES EDITADES PER LA UPC	21
6.	ESP AIS, COL·LECCIONS I SERVEIS	22
6.1.	ESP AIS	22
6.2.	DISCOVERYUPC.....	23
→	ACCÉS ALS RECURSOS DE LA BIBLIOTECA DIGITAL: EBIB.....	24
6.3.	PRÉSTEC I PRÉSTEC INTERBIBLIOTECARI.....	25
→	BIBLIOTECA UPC DE LES COSES	25
6.4.	SERVEI D'ASSESSORAMENT EN PROPIETAT INTEL·LECTUAL	26
6.5.	COL·LECCIONS PATRIMONIALS I ESPECIALS.....	26
→	FONS ANTIC UPC	26
→	FONS D'AERONÀUTICA I ESPAI DE L'IEEC	27
→	BIBLIOTECA PERSONAL ANTONIO CASTRO VILLALBA.....	27
→	BIBLIOTECA PERSONAL JOSÉ PÉREZ DEL RÍO	27
→	JOC S	27
7.	ACTIVITATS CULTURALS.....	28
7.1.	UPCARTS	28
7.2.	ACTIVITATS I EXPOSICIONS	29
→	SANT JORDI 2024.....	29
→	PÒDCAST 'LES VEUS DEL CAMPUS'	29
→	TÈCNICA: CICLE DE CONFERÈNCIES	30
→	TERTÚLIA I VI.....	30
→	ADHESIÓ DE LA UPC AL MANIFEST DE LJUBLJANA	30

8.	COMUNICACIÓ	31
8.1.	CAMPANYES DE DIFUSIÓ.....	31
8.2.	XARXES SOCIALS	32
9.	ORGANITZACIÓ I ALIANCES.....	33
9.1.	PERSONAL	33
9.2.	DESENVOLUPAMENT PROFESSIONAL	33
9.3.	UNITE!	33
10.	L'ARXIU DE LA UPC.....	34
10.1.	SISTEMA DE GESTIÓ DOCUMENTAL.....	34
→	ARXIU GENERAL.....	34
10.2.	SERVEIS A LES UNITATS	35
→	ORGANITZACIÓ I DIFUSIÓ.....	35
11.	ANNEXOS	36
11.1.	ANNEX 1: DADES ESTADÍSTIQUES DE L'SBPA 2024	36
11.2.	ANNEX 2: DADES ESTADÍSTIQUES DE L'ODA 2024	44

PRESENTACIÓ

Us presentem la memòria anual del Servei de Biblioteques, Publicacions i Arxius de la UPC, un document que reflecteix els esforços i assoliments que han consolidat les biblioteques com a espais clau de suport per a la docència, la recerca i la vida universitària.

Pel que fa a l'ús dels espais, s'ha registrat un augment significatiu de visitants: 1.323.806 persones han accedit a les instal·lacions, un 8% més que l'any anterior. Cal destacar l'afluència durant caps de setmana i festius, amb 87.969 usuaris, xifra que representa un creixement de l'11%, i que reforça el paper de les biblioteques com a espais oberts, útils i essencials per a la comunitat universitària.

En l'àmbit de la docència, el portal Aprèn ha continuat creixent, amb informació sobre més de 119.000 continguts docents, dels quals més de 56.000 ja són en accés obert. El suport al professorat també s'ha potenciat a través del Punt ATENEA Biblioteques-ICE, amb 8 tallers adreçats al PDI amb més de 85 participants.

Pel que fa a l'estudiantat, s'ha mantingut una oferta formativa extensa amb 241 sessions i més de 7.000 participants; des de sessions d'acollida fins a formacions especialitzades per als Treballs de Fi d'Estudis. Les Biblioguies han augmentat a 39 títols, amb especial menció per la guia "Com citar i elaborar bibliografies", que ha superat els 40.000 accessos.

El suport a la recerca ha estat un dels pilars del Servei. Durant el 2024, s'ha assessorat 159 investigadors en processos d'avaluació i acreditació, i s'han carregat 1.413 referències bibliogràfiques a DRAC. El portal FUTUR ha rebut 187.801 usuaris i ha registrat 540.643 pàgines consultades.

La UPC ha refermat el seu compromís amb la Ciència Oberta mitjançant la signatura de la Declaració de Barcelona, l'adhesió a DORA i l'aprovació del Pla d'Acció CoARA. Gràcies als acords transformatius, s'han publicat 416 articles en accés obert immediat.

En dades de recerca, s'han elaborat 241 plans de gestió i s'han publicat 42 datasets a CORA.RDR, triplicant la xifra de l'any anterior.

UPCommons, s'ha posicionat com el 1r repositori institucional de l'estat, 6è europeu i 12è mundial, amb 24.144 nous registres i un total de 260.077 documents dipositats.

Els arxius de la UPC han rebut un fort impuls amb l'aprovació de la Política de gestió documental i l'elaboració del Pla de gestió documental i arxius de la Universitat.

A més, Iniciativa Digital Politècnica ha publicat 41 nous llibres, amb un notable impuls a la publicació en català.

Aquestes dades reflecteixen l'esforç col·lectiu per millorar contínuament els nostres serveis i recursos. Agraïm a tota la comunitat universitària la seva confiança i participació.

Servei de Biblioteques, Publicacions i Arxius (SBPA)

ACTUACIONS DESTACADES 2024

GENER

UNITE!

Publicació del Manual d'innovació i ciència oberta de l'aliança UNITE!, amb la col.laboració del Servei de Biblioteques

MARÇ

SPIE DIGITAL LIBRARY

Subscripció a la Digital Library of SPIE, el recurs més extens disponible sobre òptica i fòtònica

MAIG

RESEARCH CAFÉ

Celebració de la 13a trobada del Research Café, centrada en les dades de recerca

JULIOL

BIBLIOGUIA D'IA

Publicació d'una nova guia amb recursos especialitzats en Intel·ligència Artificial i el seu ús en l'àmbit universitari

SETEMBRE

ELS BIBTIPS, IMPRESCINDIBLES

7a edició dels BIBtips, per al desenvolupament de les habilitats informacionals dels estudiants

NOVEMBRE

BIBLIOTEQUES I ARQUITECTURA

Organització d'una Jornada a la Biblioteca Gabriel García Márquez, amb xerrades i taules rodones

FEBRER

ELS DATASETS A FUTUR

Incorporació dels datasets de DRAC al portal FUTUR, allotjats en diversos repositoris de confiança

ABRIL

BIBLOGUIA DE NOVEL·LA

Publicació, per Sant Jordi, d'una nova Biblioguia amb les novel·les disponibles a les Biblioteques UPC

JUNY

CIÈNCIA OBERTA

Organització de la V Jornada de Ciència Oberta UPC, amb una exposició de les actuacions més destacades del 2023

AGOST

ACCÉS OBERT 2023

Publicació de l'Informe sobre les publicacions científiques UPC en accés obert durant el 2023

OCTUBRE

NOU SERVEI D'OBTENCIÓ DE DOCUMENTS

El Servei d'Obtenció de Documents s'integra al DiscoveryUPC i la cerca s'estructura en tres àmbits: tot UPC, àmbit català (PUC) i àmbit internacional

DESEMBRE

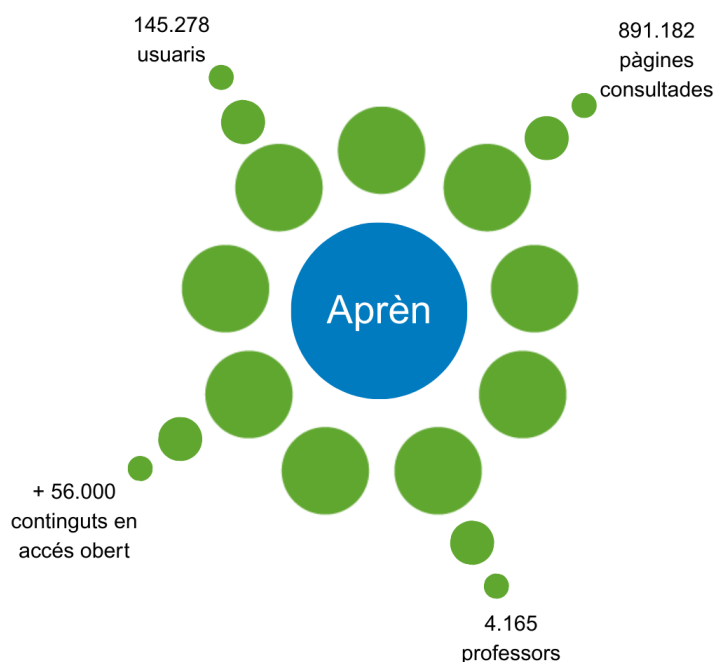
BIBLOGUIA TFE

Publicació d'una nova guia sobre com incorporar l'anàlisi de sostenibilitat i implicacions ètiques als TFG/TFM

1. LA BIBLIOTECA I LA DOCÈNCIA

1.1. APRÈN

El portal [Aprèn](#), que recull la producció docent del professorat de la UPC, ha continuat creixent durant el 2024 i ja ofereix informació sobre més de 119.000 continguts docents, dels quals [més de 56.000 estan disponibles en accés obert](#).

Durant aquest any Aprèn ha registrat un important augment de trànsit, amb més de 890.000 pàgines consultades. A les visites que ja rebia anteriorment, s'hi han sumat les provinents dels motors de cerca, que han començat a indexar el portal, i les generades per la incorporació d'un enllaç a la producció docent del PDI dins el directori de la UPC.

Aquestes dues accions han contribuït significativament a incrementar la visibilitat de la producció docent del professorat.

1.2. PUNT ATENEA BIBLIOTEQUES-ICE

En col·laboració amb l'ICE, les biblioteques han continuat oferint el [Punt ATENEA Biblioteques-ICE](#), un servei personalitzat d'orientació i assessorament per estructurar i dissenyar cursos al campus virtual ATENEA.

S'han realitzat 8 tallers:

- 4 edicions de [Coneix els serveis de suport a la docència i millora la teva assignatura a ATENEA](#), al Campus Sud de Barcelona i al Campus del Baix Llobregat amb un total de 45 assistents.
- 4 edicions de [Millora la teva assignatura a ATENEA \(disseny i estructura\)](#) a Terrassa, Vilanova, Campus Sud i Campus Besòs amb un total de 40 assistents.

→ OPEN EDUCATION WEEK (4-8 MARÇ 2024)

L'SBPA s'ha sumat a la iniciativa internacional [Open Education Week \(OEW\)](#) amb diverses iniciatives:

- L'edició d'un vídeo per part de la Biblioteca del Campus Besòs, amb la col·laboració de la professora [Yolanda Vidal](#) (guanyadora del I Premi UPC de Ciència Oberta) on parla sobre la creació de materials docents i innovadors en obert.

- La publicació d'un [butlletí especial](#) amb recursos sobre l'elaboració de materials docents, guies i MOOCs sobre REO i altres recursos docents oberts de la UPC.

Maribel Roselló, màster MUDITEC

Noelia Ramos, la Cartoteca

Joan Mercadé, alumnes de Shangai

La Biblioteca EPSEB esdevé un espai docent amb sessions sobre recursos del fons vinculats a diverses assignatures

2. LA BIBLIOTECA I L'ESTUDIANTAT

2.1. SESSIONS DE FORMACIÓ

Les biblioteques ofereixen una àmplia oferta de formació adreçada a l'estudiantat, acompanyant-lo des dels primers dies a la Universitat fins a la realització del TFE.

Al llarg de l'any s'han impartit 241 sessions de formació, amb més de 7.000 participants.

		Sessions	Assistents
Sessions d'acollida i Orientation Week	Sessions de presentació i benvinguda als nous estudiants. Algunes biblioteques participen en les sessions informatives de l'Oficina de Relacions Internacionals per a estudiants internacionals.	121	4.218
Sessions vinculades a assignatures	Sessions especialitzades per a estudiants de grau i postgrau que es realitzen dins de l'horari lectiu o a través Atenea amb l'objectiu de donar suport a la competència en ús solent d'informació.	88	2.543
RumbTFE (Aquest servei s'ofereix a les biblioteques EPSEB, FNB i EPSEVG.)	Servei d'acompanyament individualitzat que ajuda els estudiants de grau a fer front al seu Treball de Fi d'Estudis a través d'un itinerari formatiu adaptat a les seves necessitats.	17	108
BIBtips	Sessions online, pràctiques i breus per a l'estudiantat de grau i màster que està realitzant el seu Treball Final d'Estudis.	15	209

El 2024 l'oferta de **BIBtips** s'ha ampliat amb un nou BIBtip sobre la desinformació i les *fake news*, desenvolupat en col·laboració amb

verificat

2.2. LA TEVA BIBLIOTECA A L'APP UPC

La Biblioteca de l'ETSAV ha incorporat el servei de préstec de petits equipaments mitjançant l'App UPC. Al llarg de l'any, s'han realitzat 2.568 autopréstecs a través de l'app, dels quals un 48% corresponen a equipaments.

2.3. BIBLIOGUIES

Durant el 2024, el nombre de Biblioguies ha continuat creixent, arribant a un total de 39:

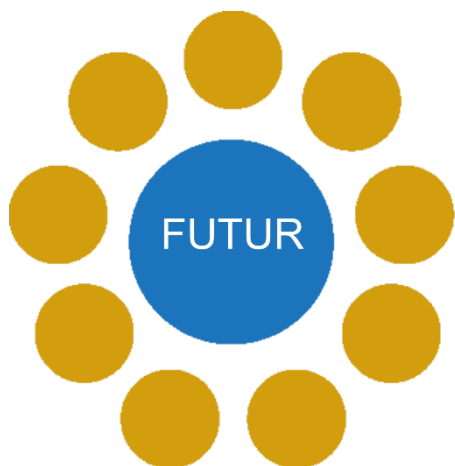
- 25 guies temàtiques dels àmbits politècnics de la UPC, amb una selecció de recursos d'informació subscrits (revistes, articles, bases de dades, etc.).
- 5 guies d'ús sobre gestors de referències, citacions i bibliografies, actualitzades regularment, amb 2 de noves publicades el 2024:
 - [Pòdcasts](#)
 - [Com incorporar l'anàlisi de sostenibilitat i implicacions ètiques en els TFG/TFM](#)
- 7 guies sobre temes d'actualitat vinculats a la recerca UPC, amb 2 noves incorporacions:
 - [Enginyeria en geoinformació i geomàtica](#)
 - [Intel·ligència artificial](#)
- 2 guies de difusió de les col·leccions culturals, ambdues publicades durant el 2024:
 - [Novel·la](#)
 - [Còmic i novel·la gràfica](#)

**Un any més la Biblioguia
Com citar i elaborar bibliografies
ha estat la més consultada, amb
més de 40.000 accessos**

3. LA BIBLIOTECA I LA RECERCA

3.1. FUTUR

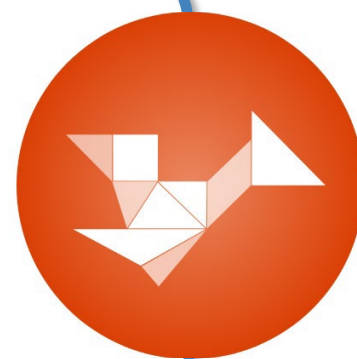
Al llarg del 2024 s'han planificat millores a incorporar en el [portal FUTUR](#), alineades amb els objectius de Ciència Oberta de la Universitat.

**187.801 usuaris i
540.643 pàgines
consultades**

3.2. SUPORT A L'AVUACIÓ I L'ACREDITACIÓ

Per cinquè any consecutiu, l'SBPA ha assumit la càrrega a DRAC de referències bibliogràfiques procedents de la base de dades d'Scopus, reduint el temps que el personal investigador ha de dedicar a actualitzar el seu currículum. En total, s'han descarregat d'Scopus 1.413 referències d'articles de revistes i participacions en congressos per a la seva incorporació a DRAC.

- **7.156 revisades a DRAC**
- **3.891 arxius publicats a UPCommons**
- **1.413 càrregues de Scopus realitzades per SGB:**
 - **1.243 articles**
 - **170 participacions en congressos**

Un any més, s'ha donat suport al PDI en la cerca d'indicadors a les bases de dades bibliomètriques (Web of Science, Scopus i OpenAlex) i en la presentació d'evidències per a l'avaluació i l'acreditació de la seva activitat investigadora. Aquest suport inclou els sexennis (ANECA), les acreditacions (AQU), així com altres convocatòries nacionals (Plan Estatal de Investigación Científica y Técnica y de Innovación 2021-2023 i PEICTI 2024-2027), autonòmiques (AGAUR), de la Universitat (programa de Càtedres UPC, ALECTORS2023) i projectes europeus (Horizon Europe, European Research Council).

Durant el 2024 s'ha donat suport a 159 PDI en els processos d'avaluació i acreditació de la recerca.

A finals del 2024, s'han publicat **11 guies** per donar suport a la recollida d'evidències sobre les noves mètriques sol·licitades per l'ANECA i l'AQU i per a l'elaboració del currículum narratiu.

Durant l'abril, la UPC va signar la **Declaration of Barcelona on Open Research Information**, una iniciativa que promou l'accés obert a les dades sobre recerques científiques com a norma institucional. En aquest context, al desembre, l'SBPA va participar en una trobada amb tots els centres de recerca i universitats catalanes que també donen suport a aquesta iniciativa.

Al novembre, la UPC es va adherir a la **San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)**, una iniciativa per promoure una avaluació de la recerca més equitativa, inclusiva i alineada amb els valors de la ciència oberta i la innovació responsable.

A més, s'ha aprovat el **Pla d'acció CoARA de la UPC**, que concreta el compromís de la Universitat amb aquesta iniciativa que impulsa una avaluació de la recerca més inclusiva, justa i centrada en la qualitat. Amb l'elaboració d'aquest Pla, s'ha creat el grup de treball CoARA-UPC, encarregat de fer el seguiment dels avenços tant dels grups de treball internacionals com del capítol nacional, en el qual l'SBPA participa activament.

3.3. CIÈNCIA OBERTA

→ [FULL DE RUTA 2025 DE LA CIÈNCIA OBERTA DE LA UPC](#)

La Universitat manté fermament el seu compromís amb la Ciència Oberta tal reflecteix l'**Informe d'actuacions 2023 del Full de ruta**, presentat pel delegat del rector en Ciència Oberta i Ciència Ciutadana a la Comissió de Recerca de la UPC el 7 d'octubre de 2024.

L'SBPA, juntament amb el **Servei de Suport a la Recerca i la Innovació**, són les dues unitats que contribueixen activament al desplegament dels objectius i actuacions d'aquest Full de ruta.

→ V JORNADA DE CIÈNCIA OBERTA A LA UPC

Per 5è any consecutiu, el 21 de juny, es va celebrar la **V Jornada de Ciència Oberta a la UPC**, que va comptar amb més d'un centenar d'assistents: En aquesta edició es va atorgar, per primera vegada, el **Premi de Ciència Oberta UPC** que va recaure en la investigadora de l'EEBE, **Yolanda Vidal**.

→ ACORDS TRANSFORMATIUS (APC)

L'SBPA gestiona l'assignació de les APC seguint els criteris establerts pel Vicerectorat de Recerca.

Durant el 2024, el personal investigador de la UPC ha publicat un total de 2.145 articles en revistes indexades. D'aquests, **416 articles** de 123 grups de recerca es van publicar en accés obert immediat gràcies als acords transformatius amb les editorials Springer, Elsevier, Wiley, American Chemical Society, Institute of Electrical and Electronics Engineers, American Institute of Physics i Royal Society of Chemistry.

També durant el 2024 s'han mantingut els ajuts amb Frontiers (10% de descompte), Bentham Science (30% de descompte) i SCOAP3 (APC il·limitats), i s'han signat nous acords amb les editorials International Society for Optics and Photonics (SPIE) i Royal Society.

Adicionalment, s'han publicat un total de 202 articles en accés obert immediat finançats amb 421.115€ dels pressupostos de projectes, grups i unitats de recerca de la UPC.

Universitat Politècnica de Catalunya,
BarcelonaTech
PP(OA): 89.4%

Amb el 89,4% de la publicació en accés obert, la UPC se situa en la 34ena posició mundial segons el rànquing **CWTS Leiden rànquing** (període 2019-2022)

3.4. SUPORT ALS PROJECTES DE RECERCA

**BRGF, BCBL, BCT,
BCUM, BEEBE i
BETSEIB han
participat en 33
reunions d'inici de
projectes europeus**

Un any més, s'ha participat en les reunions d'inici de projectes europeus organitzades per l'Oficina de Projectes Europeus de la Universitat. Aquestes sessions ofereixen als investigadors informació clau sobre com complir amb el requisit de publicar en accés obert, com gestionar les dades de recerca, com fer ciència ciutadana i com disseminar els resultats dels projectes.

3.5. DADES DE RECERCA

Moltes convocatòries de recerca requereixen la presentació d'un pla de gestió de dades. Al llarg del 2024, s'han elaborat 241 plans de gestió de dades amb l'[eiNa.DMP](#); alguns dels quals han estat revisats pel personal bibliotecari curador de dades. A més, diverses biblioteques han participat en els PhD Day 2024, organitzats pels programes de doctorat per presentar la gestió de dades de recerca i orientar sobre la creació d'un pla de gestió de dades.

El 2024 també ha registrat un notable augment en la publicació de datasets a [CORA.RDR](#), amb un total de 42 datasets, triplicant la xifra de l'any anterior. A més, una millora implementada al portal [FUTUR](#) permet ara donar visibilitat a 146 datasets informats a DRAC i allotjats en diferents repositoris.

**241 plans de
gestió de dades**

42 datasets

El personal bibliotecari ha respost 375 consultes relacionades amb els plans de gestió de dades i la publicació de dades FAIR. D'altra banda, les pàgines de Bibliotècnica [Dades de recerca FAIR](#) i [Pla de gestió de dades](#) han rebut un total de 4.436 visites mentre que la pàgina [dadesrecerca.upc.edu](#) ha rebut un total de 1.184 visites.

Com a pas previ a l'elaboració de la Política institucional de gestió de dades de recerca de la UPC, s'ha continuat analitzant els hàbits en la gestió de dades de recerca. Durant el 2024, la [Biblioteca Rector Gabriel Ferraté](#) i les biblioteques de l'[ETSEIB](#), la [FME](#) i el [Campus de Terrassa](#) han publicat a UPCommons els seus respectius estudis. A més, la Biblioteca del campus de Terrassa ha elaborat l'[Informe d'accessibilitat de dades de recerca en articles de revista del Campus de Terrassa](#), seguint una anàlisi similar a la realitzada per la [Biblioteca Rector Gabriel Ferraté](#).

3.6. ESTUDIS BIBLIOMÈTRICS ELABORATS PER LES BIBLIOTEQUES

El 2024, vuit biblioteques han publicat un total de 18 estudis que aborden diversos àmbits i abasts:

Abast	Biblioteca	Títol
Producció científica	BETSEIB	L'accés obert i la producció científica de l'ETSEIB. 2023
	BEPSEB	Estudi bibliomètric EPSEB 2023
	BCBL	Top 10 revistes Accés Obert EEABB
	BCBL	Top 10 revistes Accés Obert EETAC
	EPSEVG	Publicacions científiques de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú (EPSEVG): 2018-2022
	BCUM	Publicacions científiques de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa: curs 2022-2023
	BCT	Articles indexats publicats per investigadors del Campus de Terrassa: 2022
Treballs acadèmics	BCBL	Els TFGs de les escoles del CBL més descarregats durant l'any 2024
	BCT	Treballs acadèmics més consultats: FOOT 2023
	BCT	Treballs acadèmics més consultats: CITM 2023
	BCT	Treballs acadèmics més consultats: ESEIAAT 2023
	BCT	Treballs acadèmics del Campus de Terrassa de la UPC més consultats durant el 2023
	BRGF	Rànquing de consulta dels treballs acadèmics dels centres del Campus Nord UPC: Treballs publicats els 2022 i 2023
	BRGF	Rànquing de consulta de les tesis doctorals de la UPC publicades el 2022 i 2023
	BEEBE	Anàlisi de la producció de Treballs de Fi de Grau de l'EEBE
	BETSAB	Consultes i descàrregues dels treballs finals d'estudi en Accés Obert de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Estudis temàtics	BCBL	TFG's amb ODS. EEABB publicats al 2022 i 2023
	BCBL	TFG's amb ODS. EETAC publicats al 2022 i 2023

→ OBSERVATORI DE LA RECERCA DE LA CATALUNYA CENTRAL

L'Observatori de la Recerca de la Catalunya Central (ORCC) es va crear l'any 2012, impulsat per la Biblioteca del Campus Universitari de Manresa amb l'objectiu de donar visibilitat a la recerca que es realitza a la Catalunya Central.

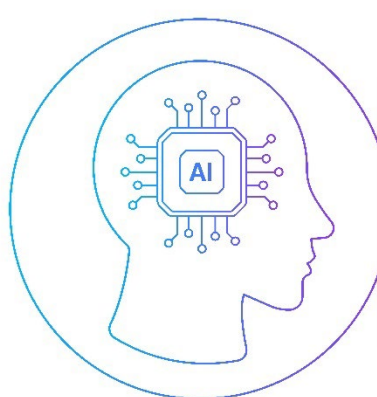
El 26 de novembre, la sala d'actes de l'empresa AMES Solsona Sintering va acollir la presentació del [13è Informe de l'Observatori](#).

3.7. FORMACIÓ PER A INVESTIGADORS I PDI

Les biblioteques han continuat col·laborant estretament amb l'ICE, oferint sessions de formació a doctorands, investigadors i PDI:

		Sessions	Assistents
Tallers ICE per a PDI i doctorands	Sessions per a estudiants de doctorat a través d'un itinerari formatiu ' <i>La teva tesi doctoral</i> '	33	453 doctorands 275 PDI 69 PAS
Tallers ICE de suport a la docència	Tallers presencials de suport al PDI en la gestió de les seves assignatures a Atenea.	8	85 PDI
Sessions a mida	Sessions proposades pel PDI sobre temes concrets del seu interès	15	51 doctorands 33 PDI

També s'ha participat en la formació al PDI lector de la convocatòria Alectors 2023 amb una presentació sobre la Ciència oberta i la ciència ciutadana.

La BRGF ha actualitzat dels materials de formació amb continguts relacionats amb l'ús de la IA

3.8. RESEARCH CAFÉ

Els **Research Café** són trobades informals organitzades per les biblioteques per conèixer i potenciar la visibilitat dels projectes del personal investigador de la Universitat. Durant aquestes jornades de treball, es reuneixen estudiants de doctorat, postdoctorats, personal acadèmic i altres membres de la Universitat i de la societat per promoure l'intercanvi interdisciplinari d'idees i la col·laboració entre diferents àrees de recerca.

Durant el 2024, s'han organitzat tres Research Café: un a la Biblioteca de l'ETSAB sobre **Humanitats digitals**, un altre a la Biblioteca de l'ETSEIB sobre les **Dades de recerca**, i un tercer a la Biblioteca de l'EEBE sobre **Ciència oberta**. Un total de 105 persones han participat en aquestes trobades.

3.9. SERVEI DE SUPORT A LA CERCA D'INFORMACIÓ SOBRE PATENTS

Per sisè any consecutiu, les biblioteques del Campus Nord, ETSEIB, Terrassa i Besòs han continuat donant suport a la cerca d'informació sobre patents. S'han realitzat un total de 37 consultes (6 a Terrassa, 13 a la BRGF, 12 al Besòs i 6 a l'ETSEIB) que en gairebé tots els casos ha suposat l'elaboració d'un informe de resultats.

4. LA PRODUCCIÓ ACADÈMICA I CIENTÍFICA

4.1. UPCommons

En la segona edició de l'any 2024 del [Transparent Ranking - Ranking Web of Repositories](#), UPCommons s'ha posicionat com a **1r repositori institucional de l'estat, 6è europeu i 12è mundial**, consolidant-se com un referent en el seu àmbit.

Per facilitar la publicació en accés obert dels treballs vinculats a projectes de recerca, s'ha elaborat un [certificat](#) que avala que UPCommons és un repositori de confiança per a dipositar els resultats de recerca de projectes europeus.

Durant el 2024, també s'ha millorat la visibilitat de les col·leccions patrimonials dipositades a UPCommons, integrant aquests continguts a l'agregador europeu de continguts digitals [Europeana](#).

A més, per poder obtenir informació detallada sobre els usos dels continguts dipositats al repositori, així com de les eines o serveis que en faciliten la seva descoberta, s'ha elaborat el TFG [Disseny d'una eina per al tractament i visualització de les dades d'accés a un repositori](#). Aquest treball ha tingut continuïtat al llarg de l'any 2024, amb un altre projecte que el millora i el complementa i que s'ha de presentar el 2025.

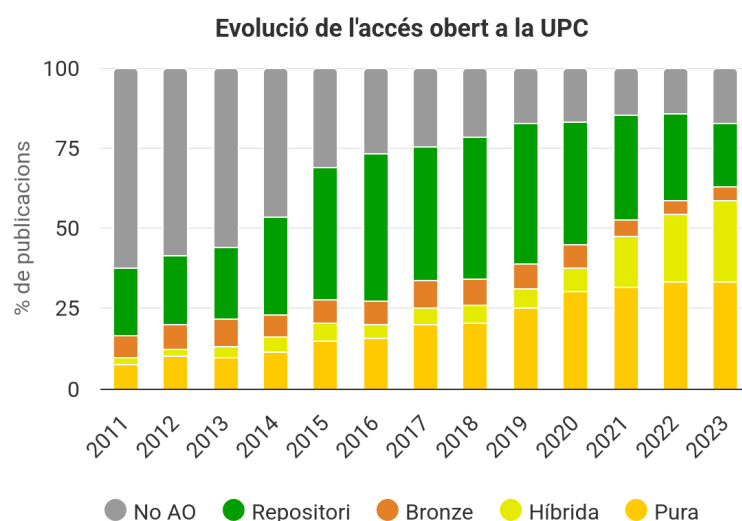

La Biblioteca de la Facultat de Nàutica ha donat suport al Departament CEN en l'organització del 10th International Conference on Maritime Transport (MT24), amb la revisió de 1.397 referències bibliogràfiques, el dipòsit de 50 comunicacions en accés obert a UPCommons, i 57 fotografies a la MDUPC

4.2. SUPORT A L'ACCÉS OBERT DE LA INFORMACIÓ CIENTÍFICA

→ OBSERVATORI DE L'ACCÉS OBERT¹

S'ha actualitzat l'Observatori de l'Accés Obert, desenvolupat en col·laboració amb la Universitat de Barcelona (UB) i amb la participació d'11 universitats catalanes. Com en l'edició anterior, s'ha utilitzat dades extretes d'OpenAlex a partir de l'identificador ROR de cada universitat. Aquesta nova metodologia segueix les recomanacions de Science Europe per utilitzar fonts obertes i no propietàries.

¹- Els embargaments imposats per les editorials en els articles dipositats en els repositoris no consten com a oberts fins transcorregut el període d'embargament (normalment 12 o 24 mesos).

→ **OPEN ACCESS WEEK (21-27 OCTUBRE 2024)**

Per 16è any consecutiu, l'SBPA s'ha sumat a la iniciativa internacional de l'**Open Access Week (OAW)**, organitzant diverses iniciatives amb l'objectiu de conscienciar la comunitat universitària sobre els beneficis de publicar en accés obert i també de donar a conèixer la ciència oberta.

Destaquen les activitats següents:

- L'organització per part de la Biblioteca del Campus Besòs i la Biblioteca de l'ETSAB del **14è Research Café sobre 'Ciència oberta'** abordant aspectes com les dades FAIR, el codi obert, la privacitat de les dades i la ciència ciutadana.

- L'elaboració de l'informe **Publicació en accés obert a la UPC 2023: articles revistes diamant** per part del Servei de Biblioteques. L'objectiu d'aquest informe era analitzar la publicació científica (articles) UPC en accés obert del 2023 aprofundint en els següents aspectes:
 - el grau d'obertura dels articles publicats
 - el grau de publicació d'articles en revistes diamant
 - l'àmbit temàtic i les editorials dels articles publicats pel personal investigador de la UPC durant el 2023.
- La publicació de **rànquings de consulta** de publicacions acadèmiques o científiques de la UPC dipositades a UPCommons.
- L'edició d'un **vídeo** i una **infografia** per part de l'SBPA que mostren les modalitats per publicar articles en accés obert sense cap cost.

5. L'EDICIÓ I LA PUBLICACIÓ ACADÈMICA DE LA UPC

5.1. L'EDICIÓ DE LLIBRES

Durant el 2024, la UPC ha publicat 41 nous títols de llibres, tant en format digital com en paper.

A més, s'ha avançat en la presència del català en els llibres editats per la UPC. Gràcies a un ajut de la Generalitat, s'han pogut traduir al català 6 llibres de les col·leccions [UPCGrau](#) i [UPCPostgrau](#), que prèviament havien estat publicats en altres idiomes. Concretament, aquests llibres són:

- [Mecànica del medi continu en l'enginyeria: teoria i problemes resolts](#)
- [Transmissió de dades: problemes resolts](#)
- [Fluids, bombes i instal·lacions hidràuliques](#)
- [Pràctiques d'estadística amb R: aplicacions en problemes d'enginyeria](#)
- [Teoria de mecanismes : exercicis resolts](#)
- [Fotònica: curs introductori](#)

En aquesta línia, s'ha iniciat una nova política d'edició per a la col·lecció Polièdrica, coeditada amb l'editorial Ediciones Asimétricas, segons la qual els nous títols es publiquen simultàniament en català i castellà.

A la vegada, s'està duent a terme la traducció al català dels llibres ja publicats a la col·lecció, fet que ha permès que, al llarg del 2024, 4 títols ja existents, s'hagin traduït al català.

La col·lecció Diàlegs UPCArts, publicada dins del marc del Programa UPCArts de la UPC, ha continuat oferint nous títols relacionats amb els seus àmbits. Concretament, el 2024 s'han editat els volums [Cervells, robots, humans: apunts d'un UPCnauta](#), del divulgador científic i escriptor resident de la UPC Xavier Duran, i el llibre [Música politècnica](#), que explora la relació entre aquest art, la vida universitària, la ciència i la tecnologia.

S'han organitzat diversos actes i presentacions dels llibres de la col·lecció Diàlegs UPCArts, dels quals en destaca l'acte celebrat durant La setmana del Llibre en Català.

Els llibres editats per la UPC han estat presents en diferents fires, tant nacionals com internacionals, destacant especialment les següents:

- 📖 Setmana del Llibre en Català
- 📖 Feria del Libro de Madrid
- 📖 Liber
- 📖 Feria del Libro de Granada
- 📖 Fiesta del Libro y la Cultura de Medellín

5.2. SUPORT A L'EDICIÓ DE REVISTES EDITADES PER LA UPC

El suport a l'edició de revistes acadèmiques en accés obert ha continuat centrant-se en dos àmbits d'actuació prioritaris. D'una banda, el web [Revistes UPC](#), que ofereix suport a 9 publicacions de la UPC en la gestió dels seus processos editorials i, d'altra banda, la publicació de la [Convocatòria d'ajuts a l'edició de revistes de la UPC](#), a la qual han optat 11 publicacions editades o participades per la Universitat que han obtingut un ajut.

6. ESPAIS, COL·LECCIONS I SERVEIS

6.1. ESPAIS

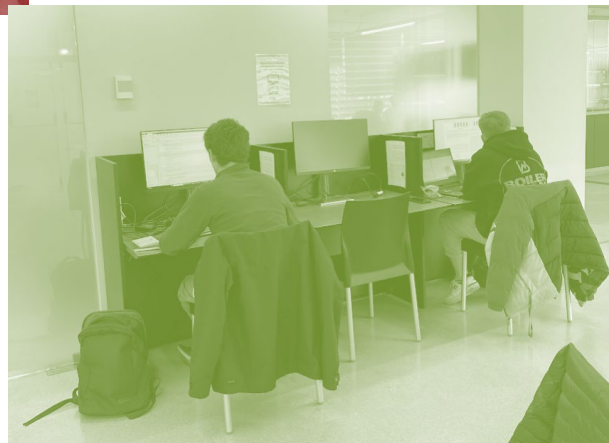
Les biblioteques segueixen ampliant, renovant i redissenyant espais adaptats a les necessitats dels usuaris.

A la [Biblioteca del Campus de Terrassa](#) i la [Biblioteca del Campus de Manresa](#) s'han creat espais de descans i benestar on els usuaris poden desconnectar amb jocs de taula o consultant col·leccions especials com les de còmic.

La [Biblioteca del Campus del Baix Llobregat](#) ha canviat part del mobiliari per poder oferir llocs d'estudi individual més amplis, electricats i amb equipament audiovisual. L'espai de les sales de treball en grup sense reserva s'ha flexibilitzat amb taules i cadires electricades i amb rodes.

La [Biblioteca del Campus de Terrassa](#) ha començat a oferir un servei de *dock stations* per als usuaris que vulguin connectar el seu portàtil a una pantalla i millorar l'ergonomia i l'espai de treball individual.

La [Biblioteca de l'EPSEVG](#), en previsió de les obres de remodelació que tindran lloc el 2025, va impulsar un taller participatiu basat en la metodologia de *Design Thinking* per tal de recollir propostes creatives per a dos espais socials de la biblioteca amb la participació del professor Ernest Perera i 15 estudiants que van elaborar 4 propostes diferents.

També ha participat en la [VI Jornada Biennal de la Xarxa Catalana d'Universitats Saludables](#) on ha presentat la proposta '[Biblioteques universitàries i benestar](#)' on s'explicava com les biblioteques poden aportar en benestar a la comunitat, no només a través d'espais segurs, amables, d'ús intensiu i ben ubicats als campus si no també serveis específics com guies de recursos, activitats de benestar, etc.

6.2. DISCOVERYUPC

[DiscoveryUPC](#) és el cercador de continguts que dona accés, des d'una única caixa de cerca, als recursos físics disponibles a les biblioteques i també a tots els recursos electrònics subscrits per la Universitat.

Arran de la posada en marxa del nou Servei d'Obtenció de Documents integrat al [DiscoveryUPC](#), la cerca s'estructura en tres àmbits diferents:

- **Tot UPC:** documents físics i digitals de les col·leccions de les biblioteques UPC.
- **Àmbit català (PUC):** documents físics disponibles a les biblioteques de les universitats catalanes.
- **Àmbit internacional:** articles i capítols de llibres de les biblioteques més importants del món. L'usuari pot sol·licitar-los gratuïtament i rebre'ls al seu correu electrònic en un termini de 24 hores.

[discoveryUPC](#)

**l'eina de cerca
de les Biblioteques**

Aprofitant els canvis, s'ha actualitzat el logo i la imatge. S'ha dut a terme una campanya de difusió del nou servei i s'han elaborat diferents materials de suport:

- S'ha elaborat una infografia [Demana un article o un capítol](#) i s'ha actualitzat la infografia [Com demanar un Préstec de documents d'altres universitats catalanes](#)
- S'han elaborat diferents imatges per fer difusió per les xarxes socials
- També s'han actualitzat a Biblioteca les [pàgines d'ajuda de DiscoveryUPC](#).
- S'ha elaborat nous vídeos i s'han actualitzat els ja existents del DiscoveryUPC. La sèrie de 7 vídeos està disponible al [canal de YouTube](#):
 - Presentació
 - El meu compte
 - Com reservar un llibre de la UPC
 - Cerca bàsica
 - Cerca avançada
 - PUC
 - Articles i capítols a nivell internacional

La despesa per l'adquisició de recursos d'informació ha estat de 1.971.767,78 €, dels quals, el 94% s'han destinat a l'adquisició de recursos electrònics

€

→ ACCÉS ALS RECURSOS DE LA BIBLIOTECA DIGITAL: EBIB

El servei eBIB permet accedir als recursos d'informació electrònics contractats per les biblioteques des d'un ordinador o dispositiu situat dins o fora de la xarxa de la Universitat.

eBIB

15.410 usuaris únics

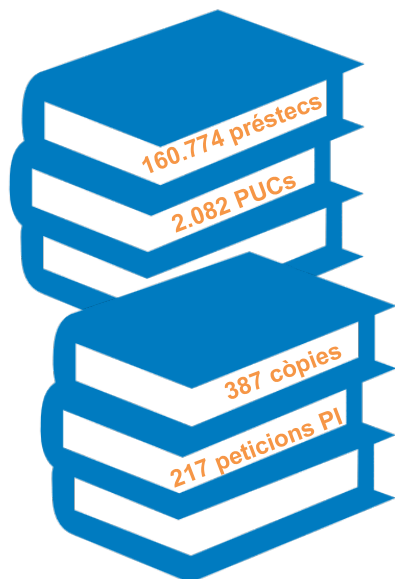
337.856 connexions

410.963 descàrregues

Al mes de juliol es va migrar el sistema a una nova plataforma més segura i eficient. Aquest procés es va dur a terme de manera transparent per als usuaris, sense interrupcions en el servei ni afectacions en l'accés als recursos electrònics.

6.3. PRÉSTEC I PRÉSTEC INTERBIBLIOTECARI

Les biblioteques han registrat 160.774 préstecs, 71.587 dels quals corresponen a documents, amb un increment del 3% respecte al 2023.

Mitjançant el servei de Préstec Consorciat (PUC), els usuaris UPC han demanat 2.082 documents a altres biblioteques membres del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya, i s'han deixat en préstec 1.967 documents a usuaris d'altres universitats. Cal tenir en compte que el PUC va estar aturat del 7 de juliol al 14 d'octubre per un canvi de sistema de gestió.

El 15 d'octubre s'ha posat en marxa el **nou Servei d'Obtenció de Documents integrat al DiscoveryUPC**, que permet sol·licitar en préstec llibres entre biblioteques universitàries catalanes (PUC) i accedir gratuïtament a articles de revista i capítols de llibre de biblioteques d'arreu del món, rebuts en menys de 24 hores al correu electrònic. Al llarg de l'any, els usuaris UPC han obtingut 387 articles i capítols en format digital d'altres biblioteques i s'han subministrat 530 articles i capítols a usuaris d'altres biblioteques.

Pel que fa al **Préstec Interbibliotecari**, s'han tramitat 258 peticions d'usuaris de la UPC que han permès obtenir 217 originals o còpies d'altres biblioteques nacionals o estrangeres. La UPC, per la seva banda, ha atès 500 sol·licituds externes d'altres institucions, de les quals n'ha servit 258.

→ BIBLIOTECA UPC DE LES COSES

La [Biblioteca UPC de les coses](#) recull les col·leccions de material no llibre que es presten a les biblioteques i que estan vinculades al projecte educatiu de la Universitat, amb l'objectiu de contribuir al foment de la cultura de la reutilització.

Durant l'any, les biblioteques han afegit nous materials com ara escalímetres, anemòmetres i altres instruments de mesura, taules de llum, jocs de taula, maletins d'eines per a maquetes d'arquitectura, arduinos, calculadores gràfics, tàctils, entre d'altres.

Actualment, hi ha més de 2.600 objectes disponibles a la Biblioteca UPC de les coses, i durant l'any 2024 s'ha realitzat un total de 4.562 préstecs.

El 2024, les biblioteques han realitzat activitats adreçades a la comunitat universitària per promocionar els donatius i fomentar l'ús d'aquests materials, com els 5 tallers d'arduino que es van organitzar a la Biblioteca de l'ETSEIB, amb un total de 30 assistents

6.4. SERVEI D'ASSESSORAMENT EN PROPIETAT INTEL·LECTUAL

Durant el 2024, l'activitat del [Servei de Propietat Intel·lectual \(SEPI\)](#) s'ha centrat en:

Actuacions

- La tramitació d'identificadors bibliogràfics de publicacions editades per la UPC.
- La impartició de sessions de formació en habilitats informacionals adreçades a estudiants de grau, màster i doctorat, així com al personal docent i investigador.
- La resolució de consultes, de les quals són recurrents les relacionades amb la titularitat dels drets d'explotació i amb les condicions del dret de cita.
- La creació de material formatiu com infografies.

Consultes

- Utilització dels recursos electrònics adquirits amb una llicència, en el marc d'activitats docents del campus virtual ATENEA.
- Menció de la titularitat dels drets d'explotació mitjançant el copyright corresponent.
- Inclusió d'imatges pròpies o de tercers a documents científicotècnics objecte de publicació.
- Possible difusió en accés obert d'obres ja publicades.
- Reutilització de continguts d'una tesi doctoral a una publicació posterior.

6.5. COL·LECCIONS PATRIMONIALS I ESPECIALS

Les biblioteques ofereixen diverses col·leccions patrimonials i col·leccions especials, en suport físic i també electrònic.

Al 2024 s'ha creat un grup de treball per revisar, analitzar, donar pautes de gestió i difondre les col·leccions patrimonials i de fons antic que ha treballat en la definició de la col·lecció i una primera anàlisi de les col·leccions especials.

→ FONS ANTIC UPC

Durant l'any 2024, s'han dipositat a la col·lecció de [Fons Antic UPC](#) d'UPCommons 487 nous títols.

Gràcies a la subvenció per a la col·laboració en l'elaboració del Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya i la digitalització i difusió de fons bibliogràfics patrimonials de la Generalitat de Catalunya, s'han digitalitzat i dipositat a la col·lecció de [Fons Antic UPC](#) d'UPCommons 173 nous títols.

→ FONS D'AERONÀUTICA I ESPAI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS ESPACIALS DE CATALUNYA

S'ha signat el conveni de cessió del [Fons d'Aeronàutica i espai](#) de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya a la Biblioteca del Campus del Baix Llobregat. Durant l'any, s'han incorporat al catàleg 392 volums d'aquest fons.

→ BIBLIOTECA PERSONAL ANTONIO CASTRO VILLALBA

S'ha completat la catalogació de la [Biblioteca Personal Antonio Castro Villalba](#), posant-la a disposició de la comunitat investigadora, arquitectes, professorat i estudiantat de l'Escola.

Aquesta col·lecció, que inclou més de 70 llibres, majoritàriament publicats entre 1666 i el segle XIX, està especialitzada en arquitectura i construcció.

→ BIBLIOTECA PERSONAL JOSÉ PÉREZ DEL RÍO

Amb motiu de l'homenatge celebrat a l'FNBB el 6 novembre de 2024, en commemoració del 30è. aniversari de la mort del professor i catedràtic de màquines marines [José Pérez del Río](#), la Biblioteca ha creat una pàgina web dedicada a la seva vida i obra.

→ JOCS

Les biblioteques han ampliat les seves col·leccions de jocs, que actualment ja compta amb quasi 400 ítems i es pot consultar al [Portal: Jocs](#) de DiscoveryUPC.

Al novembre, coincidint amb el mes internacional dels jocs, es van organitzar diverses activitats relacionades amb el joc: campionats d'escacs, torneigs de puzzles, partides de rol, entre d'altres.

Biblioteca del Campus de ...
Inscripcions gratuïtes a upcart@upc.edu

TALLER

Noves masculinitats

16 d'octubre de 2024
12.15 a 14.15 h

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Treu la pl

amb l'Em

oliner

eriodístic

Club de Lectura

Gabriel García Márquez

de Colòmbia a Barcelona

DIMARTS, 5, 12 i 19 de març i 2, 9, 16 i 30 d'abril i 7 de maig de
de 15.30 a 17.00 h. **Edifici Vèrtex UPC / Aula 108.**

Activitat gratuïta. Inscripcions: upcart@upc.edu
Les lectures es faran durant el taller

Coordinador: **Pablo Nacach**

#UPArts
Biblioteques UPC

UNIVERSITAT
BARCELON
SERVISI DE P

o de filosofia

CArts

pcions gratuïtes
rts@upc.edu

Les biblioteques han col·laborat
activament amb el programa UPCArts
en les diverses activitats programades:
exposicions, clubs de lectura, etc.

La lectura com a pont entre disciplines: Creant comunitat a la UPC

Dimecres 14 de febrer, 11h
Biblioteca Rector Gabriel Ferraté

Comunitat UPC: més llibres, més lliures
Vicerectors **Jordi Ros** i **Anna Mujal** i estudiants de la UPC

Connexions UPC: un manifest per la lectura
Michael Kovac, impulsor The Ljubljana Reading Manifesto

També rodona amb:
Daniel Crespo, rector de la UPC - **Joan Subirats** - **Montse Ayats**, cc
del Pla Nacional del Llibre i la Lectura - **Martina Massana**, estudiant
Modera: **Carne Fenoll**, dir. Àrea de Cultura i Comunitat de la UPC

Presentació del llibre

de **Xavier Duran**, 'Cervells, robots, humans: Apunts d'un UPCnauta'
Residència d'Espectura UPCArts, a càrrec del vicerector **Jordi Llorc**:
Lectura de poemes, a càrrec de l'actriu **Miriam Alamany**

7.2. ACTIVITATS I EXPOSICIONS

→ SANT JORDI 2024

La UPC ha celebrat la [Diada de Sant Jordi](#) amb una jornada que ha inclòs la 5a edició dels [Premis Sant Jordi Digital](#). Aquests guardons, atorgats per [Iniciativa Digital Politècnica](#), reconeixen els llibres editats per personal docent i investigador de la Universitat que han estat més descarregats durant l'any anterior.

Els guardonats han estat:

Col·lecció UPCGrau i Llibre d'arquitectura

- ✓ [Antología de pensamientos feministas para arquitectura](#), de Zaida Muxí Martínez, Daniela Arias Laurino, Mar Bartolomé Narbón, Maria Tania Magro Huertas, Magda Melara Orellana, Marta Serra Permanyer, Mireia Simó Higuera i Luciana Pellegrino.

Col·lecció UPCPostgrau

- ✓ [Dissenyem comerç. L'Eixample Esquerra de Barcelona: design studies](#), de Josep Maria Fort Mir, Francesc Valls Dalmau, Thomas Stempka, Antonio Pineda, Verónica Noguera i Giovanni Becerra.

Llibre en català

- ✓ [Mecànica fonamental: mecànica newtoniana per a l'enginyeria](#), de Xavier Jaen Herbera, Josep Salud Puig, Carina Serra de Larrocha, Jaume Calaf Zayas i Maria Houry.

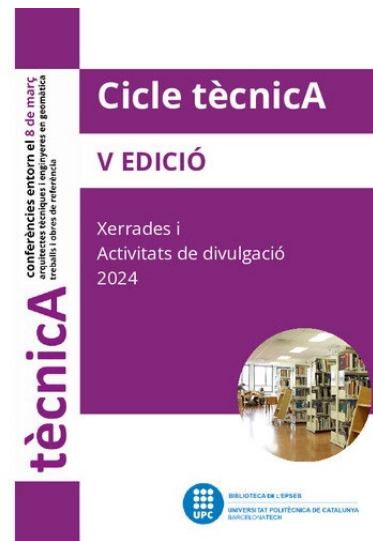
→ PÒDCAST 'LES VEUS DEL CAMPUS'

'[Les Veus del Campus](#)' és un pòdcast de divulgació científica creat en col·laboració de la [Biblioteca del Campus del Baix Llobregat](#), el Servei de Comunicació del Campus i les seves escoles: EEABB i EETAC. El pòdcast se centra en les àrees d'expertesa de les escoles implicades: enginyeria aeroespacial, de telecomunicacions i de biosistemes.

→ TÈCNICA: CICLE DE CONFERÈNCIES

Per commemorar el 8 de març la Biblioteca de l'EPSEB ha acollit la **Va edició de tècnica**, un cicle de conferències que té per objectiu donar visibilitat a projectes professionals liderats per enginyeres en arquitectura tècnica i en enginyeria en geomàtica.

→ TERTÚLIA I VI

TERTÚLIA I VI

DIMECRES 26 DE JUNY DE 2024
18.00 h
Mas Sant Joan - Sant Joan de Vilatorrada

Imprescindible inscripció prèvia

Marc Font
presenta
LA MODISTA DE GRÀCIA
amb tast de vins del celler
Més que paraules

Un clàssic consolidat de la Biblioteca del Campus de Manresa que ha arribat ja a la seva 8a edició

→ ADHESIÓ DE LA UPC AL MANIFEST DE LJUBLJANA

La UPC s'ha adherit al Manifest de Ljubljana, que defensa la importància de la lectura de nivell superior com a eina per desenvolupar el pensament analític i crític en l'era digital. L'adhesió s'ha fet pública el 14 de febrer, en un acte a la Biblioteca Gabriel Ferraté que va comptar amb la presència de Mihael Kovač, un dels impulsors del manifest.

8. COMUNICACIÓ

El Servei de Biblioteques, Publicacions i Arxius ha mantingut la seva tasca de comunicació i difusió d'actuacions i serveis a través de diversos canals. Les 12 biblioteques també han promogut els seus serveis, col·leccions i activitats a través dels seus propis canals de difusió: web, butlletins informatius, xarxes socials, entre d'altres,

Pel que fa a la comunicació interna, s'ha substituït l'eina de planificació i comunicació Trello per Microsoft Planner.

8.1. CAMPANYES DE DIFUSIÓ

A més de les campanyes de difusió habituals sobre horaris, exàmens, formació d'usuaris, època estival, dies internacionals o noves col·leccions, també s'ha posat l'accent en:

8.2. XARXES SOCIALS

El Servei de Biblioteques continua actiu a les xarxes socials a través del seu perfil a X. No obstant això, les noves polítiques de la plataforma han restringit l'accés a les estadístiques des del març de 2024, limitant-les exclusivament als comptes verificats.

Tot i aquesta limitació, s'ha detectat una disminució progressiva, tant en el nombre de seguidors com en els comptes que se segueixen. Aquesta tendència s'ha accentuat notablement arran dels canvis en els continguts de X, les seves polítiques de verificació i les mesures contra la desinformació. La reducció ha estat especialment pronunciada després del canvi en la presidència dels Estats Units a finals de 2024.

Paral·lelament s'ha volgut donar un nou impuls al [canal de YouTube](#) amb 2 accions principals:

- Publicar més vídeos i shorts relacionats amb les campanyes i serveis que també es publiquen al web o a d'altres canals i xarxes socials.
- Reagrupar en un sol compte els diferents canals de les biblioteques.

D'aquesta manera els vídeos publicats van rebre més de 9.500 visites i els shorts més de 200 (un 15% més l'any anterior) i el compte va passar de 3 a 19 subscriptors.

9. ORGANITZACIÓ I ALIANCES

9.1. PERSONAL

Aquest any 2024 s'han jubilat 8 persones del Servei de Biblioteques:

- Dídac Martínez
- Miquel Codina
- Toni Béjar
- Lluïsa Amat
- Juan Antonio Roman
- Carme Comas
- Jordi Calm
- Núria Varela

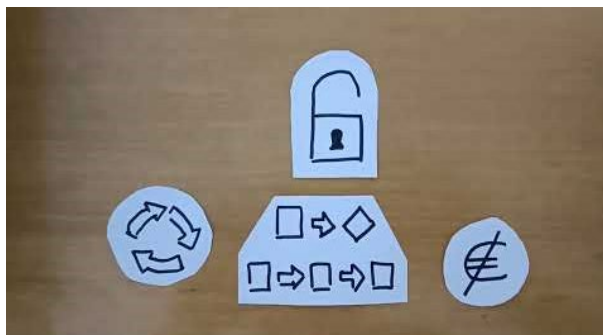
9.2. DESENVOLUPAMENT PROFESSIONAL

En total s'han invertit
més de 2.800 hores
en la formació del
personal

El personal de l'SBPA ha assistit a diversos cursos, jornades i seminaris de diferents àmbits professionals com atenció a l'usuari, préstec, formació d'usuaris, gestió patrimonial i arxius, sostenibilitat, igualtat, intel·ligència artificial, estadística, ciència oberta, disseny gràfic, desenvolupament web, dades de recerca, AMI, anglès, *soft skills*, etc.

9.3. UNITE!

Vàries persones del Servei de Biblioteques van participar en el MOOC que [Unite!](#) va oferir a través del seu [metacampus](#) sobre [Open Educational Resources \(OER\) in Higher Education](#). La Mònica Bonich (Biblioteca ETSAB) va ser una de les participants i va presentar aquest vídeo com a projecte final de curs.

10. L'ARXIU DE LA UPC

Al 2024 el Consell de Govern ha aprovat la [Política de gestió documental de la UPC](#), elaborada per l'[Oficina de Documentació i Arxius](#), juntament amb el Servei de Desenvolupament Organitzatiu, l'Àrea TIC i UPCnet. La Política identifica i caracteritza els processos relacionats amb la gestió documental; estableix directrius per estructurar i desenvolupar procediments per gestionar documentació, i atribueix responsabilitats quant a la seva implantació, desenvolupament i actualització.

També s'ha elaborat el Pla de gestió documental i arxius de la UPC, amb l'objectiu d'establir els eixos futurs d'actuació per a la millora dels arxius de la Universitat, tant de l'Arxiu General com el de les unitats, per impulsar l'inventari i la digitalització dels fons documentals, augmentar-ne la difusió i possibilitats d'accés i garantir-ne l'adequada preservació. El Pla inclou una dotació pressupostària específica per a l'Arxiu de la UPC per a l'exercici 2025.

Finalment, s'ha participat en el grup de treball de patrimoni cultural de la UPC.

10.1. SISTEMA DE GESTIÓ DOCUMENTAL

S'han actualitzat els instruments que acompanyaran la Política de gestió documental de la UPC per al seu desplegament.

S'ha participat en els grups de treball del gestor documental consorciat en el marc del CSUC i de la CNAATD amb altres universitats. S'ha aprovat l'actualització de la TAAD302 Exàmens i treballs d'estudiants.

S'ha continuat treballant en el desplegament de l'administració digital a la UPC, amb l'anàlisi de 102 tràmits i l'obertura de 70 sèries al gestor documental gDOC.

→ ARXIU GENERAL

S'ha seguit amb l'inventari, tractament i instal·lació dels fons documentals:

- 2.909 expedients provinents de Rectorat
- 1.749 unitats documentals fons fotogràfic

S'ha realitzat una neteja extraordinària de les prestatgeries i s'han instal·lat sensors de temperatura i humitat que permeten fer el seguiment en temps real de les condicions dels dipòsits.

10.2. SERVEIS A LES UNITATS

S'ha participat en el procés d'acreditació de l'ESEIAAT, amb la presentació d'una proposta de millora que preveu la publicació dels documents del procés a UPCommons Documentació Institucional per a la seva difusió i al gestor documental per a la seva custòdia.

A petició de la secretària general, a l'octubre es va presentar als secretaris / secretàries acadèmics i personal de les UTG el nou circuit de tramesa de les memòries anuals, així com els principis bàsics de la gestió documental i serveis de l'ODA.

S'ha impartit el curs de formació sobre Memòria Digital UPC i Dipòsit Institucional amb un total de 15 assistents.

El 2024 s'ha assessorat en gestió documental, organització de l'arxiu, accés i difusió de documentació, descripció, transferència i eliminació a diferents unitats: Servei d'Accés i Provisió (SAIP), EPSEM, FME, ESAI, ETSEIB, ESEIAAT, ETSETB, ETSAB-Càtedra Gaudí, ETSAV, DECA, biblioteca ETSEIB (fons EYSSA), Gabinet del Rector, Servei de Desenvolupament Organitzatiu (SDO) i Unitat de Suport a l'Escola de doctorat.

→ ORGANITZACIÓ I DIFUSIÓ

S'ha publicat l'article '*El Archivo de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)*' al número monogràfic del Boletín ANABAD '*De la ISAD(G) a la Inteligencia Artificial: 30 años de transformación en los archivos universitarios*', elaborat en motiu dels 30 anys de la Conferencia de Archivos de las Universidades Españolas (CAU).

El curs 2023-2024 s'ha comptat amb quatre estudiants en pràctiques de l'ESAGED que han col·laborat amb l'ETSAB, el DECA i l'ODA.

11. ANNEXOS

11.1. ANNEX 1: DADES ESTADÍSTIQUES DE L'SBPA 2024

Usuaris potencials	2021	2022	2023	2024	% +/-
Estudiantat grau (*)	23.676	24.009	24.415	25.917	6%
Estudiantat doctorat	2.045	2.129	2.122	1.883	-11%
Estudiantat màsters oficials	5.302	5.924	6.105	5.518	-10%
PDI Professorat	3.523	3.629	3.973	3.101	2%
PTGAS	2.074	1.989	2.319	1.574	-32%
Personal investigador i de suport a la recerca	1.064	1.094	1.236	1.307	6%
Formació permanent	3.711	6.487	7.041	6.357	-9%
Usuaris externs enregistrats	16.693	13.767	13.680	16.034	17%
Total	57.024	57.934	59.655	61.709	6%

(*) Dades de centres propis i centres adscrits segons les

[Dades estadístiques i de gestió de la UPC](#)

Instal·lacions i equipaments

A. Infraestructura

Metres quadrats

2021 2022 2023 2024 % +/-

Seients

3.223 3.246 3.221 3.221 0%

Sales de treball en grup (gestionades per la biblioteca)

102 102 98 98 0%

Sales de formació o audicions

8 8 8 8 0%

Sales d'autoenregistrament de vídeo

2 2 2 2 0%

Sales de treball individual

3 3

B. Obertura de les biblioteques

Mitjana dies obertura anual

232 233 257 239 -7%

Mitjana hores setmanals

60 61 62 58 -5%

C. Visitants

Totals

499.555 1.017.472 1.228.439 1.323.806 8%

En dies festius i nits

26.030 59.914 78.949 87.969 11%

D. Equipaments

Ordinadors del personal

186 186 140 109 -22%

Ordinadors d'ús públic (sobretaula)

198 202 147 125 -15%

Ordinadors d'ús públic (portàtils)

253 258 242 210 -13%

Tauletes

36 36 36 36 0%

Equipaments en préstec (calculadores, Arduinos, etc.)

2.001 2.258 2.602 2.959 14%

Col·leccions

A. Recursos d'informació electrònics comercials (*)

	2021	2022	2023	2024	% +/-
Bases de dades	138	103	105	105	0%
Llibres	46.991	56.660	59.262	123.814	9%
Revistes	20.173	41.579	25.182	27.648	10%

(*) Recursos electrònics comercials de pagament o llicència i d'accés gratuït

B. Col·leccions en suport físic

Títols de llibres (*)	358.140	360.335	372.470	381.690	2%
Títols de revistes (*)	9.398	11.606	11.683	12.401	6%
Exemplars de llibres (suport físic)	622.353	627.514	633.770	602.340	-5%
Col·leccions de revistes (suport físic)	17.954	17.482	16.684	16.892	1%

(*) A partir de 2021, dades calculades amb el nou sistema de gestió Alma

C. Altres col·leccions digitals

Fons antic UPC	1.632	1.691	1.703	2.190	29%
Fons a la Memòria Digital de Catalunya	4.712	4.775	4.782	4.754	-1%

	2021	2022	2023	2024	% +/-
D. Coneixement UPC					
Tot UPCommons	200.821	221.349	237.818	257.993	8%
Tesis	4.822	5.113	5.229	5.694	9%
Treballs acadèmics	57.531	62.841	68.293	74.143	9%
Articles de revista	12.972	13.322	13.742	14.102	3%
Comunicacions a congressos	8.497	9.177	9.935	10.314	4%
Publicacions a E-prints	54.768	59.373	62.480	66.643	7%
Vídeos	6.169	6.722	7.478	7.939	6%
Llibres UPC	1.059	1.103	1.143	1.204	5%
Datasets (*)	30	46	79	146	85%
Memòria Digital de la UPC	20.729	25.052	27.390	31.940	17%
Exàmens UPC	32.953	34.633	35.797	37.180	4%
Materials docents UPC	1.291	1.911	2.281	2.808	23%
Documentació institucional	--	1.940	2.584	3.038	18%
Arxiu ETSAB - Càtedra Gaudí	--	116	1.387	2.842	105%

(*) Dipòsit. A partir de 2022, tots els datasets es publiquen a CORA.RDR

Serveis bibliotecaris	2021	2022	2023	2024	% +/-
A. Préstec					
Total	99.679	158.456	156.576	160.774	3%
	Per tipus d'usuari				
Estudiantat grau	58,8%	63,6%	70,2%	70,8%	1%
Professors	13,5%	8,2%	8,8%	8,8%	0%
Estudiantat postgrau	16,7%	13,9%	14,7%	14,6%	-1%
PAS	6,2%	2,9%	3,1%	3,1%	2%
Altres	4,8%	11,5%	3,3%	2,7%	-17%
B. Préstec de documents					
Documents prestats	66.022	75.126	72.263	71.587	-1%
C. Préstec consorciat (PUC i préstec "in situ")					
Documents demanats per usuaris UPC	964	2.593	2.446	2.082	-15%
Documents subministrats per biblioteques UPC	1.237	1.858	2.154	1.967	-9%
D. Servei d'Obtenció de Documents					
Peticions demanades per biblioteques UPC	336	207	217	604	215%
Peticions subministrades per biblioteques UPC	405	360	408	883	209%

	2021	2022	2023	2024	% +/-
E. Préstec de portàtils i altres equipaments					
Préstecs de portàtils	7.081	13.859	11.284	8.705	-23%
Préstec d'equipaments (arduinos, calculadores, usb, etc.)	15.270	38.874	40.433	47.309	17%
Préstec de sales de treball en grup	14.634	41.898	45.694	47.299	4%
F. Formació d'usuaris					
Sessions	279	369	292	397	36%
Assistents	9.809	8.355	8.510	12.244	44%
Hores de formació impartides	477	725	686	512	-25%
G. Ús dels sistemes d'informació					
Pàgines visitades a Bibliotècnica	1.839.718	1.874.944	1.696.114	1.611.737	-5%
Pàgines visitades a FUTUR	783.021	446.536	440.794	540.643	23%
Pàgines visitades a APRÈN	360.235	898.724	625.351	891.182	43%
Pàgines visitades al DiscoveryUPC (*)	1.322.416	547.566	548.824	610.868	11%

(*) A mitjans 2021, canvi de sistema d'automatització. El valor 2022 és el primer any sencer amb el nou sistema

	2021	2022	2023	2024	% +/-
H. Ús dels recursos electrònics					
Arxius descarregats a UPCommons	14.403.689	11.950.171	13.231.660	11.031.477	-17%
Cerques a recursos electrònics comercials (*)	657.481	408.231	423.432	399.533	-6%
Arxius descarregats a recursos electrònics comercials (*)	457.419	517.867	520.804	410.963	-21%

(*) A mitjans 2020, els proveïdors canvien l'estàndard utilitzat per mesurar les dades, especialment en llibres electrònics (ara es mesura l'accés a títols enlloc de descàrregues de capítols)

I. Suport a la recerca i a la ciència oberta

Nombre d'activitats revisades a l'aplicatiu DRAC	6.251	7.106	7.170	7.156	0%
Nombre d'activitats dipositades a e-prints	4.357	4.266	4.024	3.891	-3%
DMPs publicats amb l'eiNa.DMP	25	26	22	241	995%
Assessoraments per publicar datasets i DMP	15.773	2.352	2.645	5.895	123%
Accions de suport a convocatòries d'acreditació (*)	--	--	12	154	1183%
Accions de suport a projectes de recerca (*)	--	--	98	365	272%
Research Café	1	2	5	3	-40%
APC gestionades	216	273	314	416	32%
Estudis bibliomètrics	15	17	16	14	-13%
Informes de cerques d'informació sobre patents	8	8	9	37	311%

(*) Es comença a comptabilitzar a partir de 2023

Personal	2021	2022	2023	2024	% +/-
A. Personal de l'SBPA (*)					
Bibliotecaris	81	81	80	70	-7%
Tècnics de suport en biblioteques	31	30	30	24	-17%
Personal d'administració	3	3	3	3	0%
Becaris (equivalent a la jornada completa)	7	8	8	12	50%
Total	122	122	121	109	-5%

(*) Inclou places vacants

B. Activitats formatives del personal

Sessions	53	63	106	131	24%
Assistents	609	337	235	546	132%
Hores de formació impartides	2.566	2.122	1.893	3.253	72%

Pressupost

A. Pressupost assignat a l'SBPA

Pressupost	1.680.000	1.830.000	1.880.000	2.085.000	11%
Funcionament del Servei	110.000	110.000	110.000	110.000	0%
Total	1.790.000	1.940.000	1.990.000	2.195.000	10%

B. Altres pressupostos gestionats per les biblioteques de la UPC

Altres pressupostos (Unitats UPC, subvencions, etc.)	55.663	136.622	106.981	111.726	4%
--	--------	---------	---------	---------	----

11.2. ANNEX 2: DADES ESTADÍSTIQUES DE L'ODA 2024

Accés a la documentació

	2021	2022	2023	2024	% +/-
Usuaris interns					
A. Sol·licituds					
Sol·licituds rebudes	129	100	96	110	15%
Documents servits	415	100	166	166	0%
B. Consultes					
Documents consultats a sala	321	13	3	2	-33%
C. Còpies					
Reproduccions de documents	26	26	26	19	-27%
D. Préstecs					
Expedients prestats a les unitats	64	55	43	73	70%
E. Recuperacions					
Expedients recuperats per les unitats	2	1	1	0	-100%
F. Incorporacions					
Documents incorporats en expedients ja custodiats a l'Arxiu	2	5	93	72	-23%
Usuaris externs					
A. Sol·licituds					
Sol·licituds rebudes	17	22	40	38	-5%
Documents servits	745	13	24	23	-4%
B. Consultes					
Expedients/Documents consultats a sala	740	8	8	15	88%
C. Còpies					
Reproduccions de documents	5	5	16	8	-50%

Avaluació de documents	2021	2022	2023	2024	% +/-
A. Transferències					
Transferències rebudes	4	1	3	16	433%
Expedients transferits	8.669	44	1.326	1.755	32%
Capses transferides	637	32	270	734	172%
B. Disposició de documents					
Processos d'eliminació (directe i controlada)	7	4	18	20	11%
Capses eliminades	3.622	1.564	2.066	1.518	-27%
C. Suport a administració electrònica					
Sèries e-administrades	483	738	838	905	8%
Sèries noves a gDOC		227	100	70	-30%
Gestor documental (gDoc)					
Expedients a gDOC	491.607	724.279	907.787	1.201.900	32%
Documents a gDOC	1.632.868	2.404.376	3.232.247	4.339.815	34%
Volum documentació a gDOC (en TB)	0,754	1,100	1,200	1,700	42%

(*) Canvi al GDC-CSUC. Configuració del nou sistema

Activitats de formació i difusió	2021	2022	2023	2024	% +/-
Assessoraments realitzats a les unitats	17	18	20	29	11%
Visites externes	0	0	4	2	
Assistents a les visites externes	0	0	8	4	
Projectes d'arxiu					
Número de projectes d'arxiu d'unitat	3	3	2	2	0%
Número d'expedients catalogats en els projectes d'arxiu d'unitats	14.679	5.344	10.656	1.663	-84%
Dipòsits d'Arxiu					
Dipòsits gestionats per l'ODA	2	2	2	2	0%
Superfície total dels dipòsits en metres quadrats	414	414	414	414	0%
Metres lineals	2.515	2.517	2.368	2.301	-3%
Metres lineals ocupats	82,22%	82,28%	77,41%	75,24%	-3%